

Jaarverslag 2015

Amsterdam, 19 mei 2016

Amsterdam, 15 mei 2016

Jaarstukken Foundation Max van der Stoel 2015

Inhoudsopgave:

	pagina
Index	2
Bestuursverslag	3
Balans per 31 december	8
Staat van baten en lasten	9
Toelichting algemeen	10
Toelichting jaarrekening	14
Ondertekening	21
Begroting 2016	22
Accountantsverklaring	23

Bestuursverslag 2015

Stichting Foundation Max van der Stoel for Democracy, Development and Dialogue

KvK-nummer: 805706033

De stichting is gevestigd te Amsterdam

Het bestuur van de stichting bestaat uit de volgende personen:

- 1) Manuela Monteiro (voorzitter)
- 2) Kris Douma (penningmeester)¹
- 3) Lieselore van der Heijden (penningmeester)²
- 4) Liesbeth van de Grift
- 5) Paul Engel
- 6) Joyce Hamilton
- 7) Wouter Kolk
- 8) Kirsten Meijer
- 9) John Kerstens
- 10) Yannick Du Pont

Directeur: Arjen Berkvens

Doelstelling:

Op 1 juli 2013 is de Foundation Max van der Stoel ontstaan na een fusie van EVS en AMS. De nieuwe stichting zet zich in voor: Democracy, Development en Dialogue.

FMS Democracy Programma

Ons ideaal: een wereld waarin de democratische rechten van alle mensen zijn gewaarborgd.

Onze missie: een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van (sociaal-)democratie in internationaal verband.

Wij zetten ons in voor opkomende democratieën en voor (sociaal-) democraten in landen waar vrijheid onder druk staat. De FMS steunt de opbouw van politieke partijen, door middel van trainingen, op verzoek van onze buitenlandse partners. Zo leiden we bijvoorbeeld jonge politici op in de Balkan, steunen we democraten in Rusland en trainen we de nieuwe sociaaldemocratische partijen in Jordanië, Marokko, Tunesië en Egypte. Want waardigheid, mensenrechten en de kans om zelf je toekomst te bepalen, mogen niet beperkt zijn tot een select groepje (veelal) westerse landen. Terugkerende thema's binnen deze trainingen zijn het opbouwen van een democratische partij, het betrekken van jongeren en vrouwen, lokale politiek, Europese uitbreiding en politieke vaardigheden. Op deze manier zijn honderden trainers en politici opgeleid in de landen waar wij actief zijn. De FMS heeft een kleine professionele staf en maakt gebruik van een grote groep vrijwilligers. Onze trainers krijgen niet betaald. Ze hebben relevante expertise in de politiek en trainen voor de FMS uit idealisme. Hierdoor houden we de kosten laag en de betrokkenheid hoog. Trainers maken gebruik van twee handboeken, die (via

---

¹ Tot 21 januari 2016

² Vanaf 11 april 2016

internet) voor iedereen beschikbaar zijn: “Hoe word je een betere politicus, handboek politieke vaardigheden” en “De kunst van effectief trainen, trainershandboek”.

FMS Development programma

Ons ideaal: een wereld waarin iedereen gelijke kansen heeft op ontwikkeling.

Onze missie: een rechtvaardig beleid van Nederland en de Europese Unie voor ontwikkelingslanden

De Foundation Max van der Stoep (FMS) streeft ernaar dat politici en beleidsmakers in Nederland en de Europese Unie rekening houden met de belangen van ontwikkelingslanden. Met het Fair Politics programma stimuleren we politici en beleidsmakers zich in te zetten om beleid van Nederland en de Europese Unie dat onrechtvaardige mondiale verhoudingen in stand houdt of versterkt weg te nemen of te voorkomen. Inspanningen voor ontwikkelingssamenwerking worden te vaak teniet gedaan door politieke keuzen op andere beleidsterreinen. De politiek kan dit veranderen en de politiek moet dit veranderen. Ontwikkeling krijgt pas een kans als er sprake is van een rechtvaardig en coherent beleid met oog voor duurzame ontwikkeling wereldwijd. Fair Politics richt zich op verandering van het beleid van Nederland en de EU en gaat over wat wij hier in het Westen kunnen veranderen. Fair Politics presenteert concrete voorbeelden van Europees en Nederlands beleid dat ontwikkelingslanden onrechtmatig benadeelt. Dit kan bijvoorbeeld gaan om handelsbeleid, milieubeleid of migratiebeleid. Deze voorbeelden worden voorzien van concrete beleidsaanbevelingen voor politici en andere beleidsmakers. Fair Politics doet een beroep op een verplichting die de Europese Unie zichzelf heeft opgelegd in het Verdrag van Lissabon. Daarin staat dat de EU en al haar lidstaten bij al haar beleid rekening dienen te houden met de gevolgen van dat beleid voor ontwikkelingslanden: coherentie van beleid. Daarnaast doet Fair Politics een beroep op andere sterke juridische gronden waartoe Nederland en andere EU-lidstaten zich hebben verplicht, zoals de Universele Verklaring van de Rechten van Mens (1948).

FMS Dialoog programma

Ons ideaal: een geïnformeerde samenleving waarin iedereen zich een mening kan vormen op basis van lotsverbondenheid.

Onze missie: een breed publiek bereiken met publieksactiviteiten en publieksinformatie door het organiseren van bijeenkomsten en het verzorgen van publicaties via diverse media.

Doelstellingen FMS Dialogue:

- 1) De PvdA achterban en het bredere publiek informeren over het werkgebied van de FMS, zowel inhoudelijk als geografisch en zodoende meer begrip kweken voor internationale samenwerking.
- 2) De PvdA achterban en het bredere publiek betrekken in het debat over ons werkgebied.
- 3) Een bijdrage leveren aan de politieke besluitvorming over aan het FMS werkgebied gerelateerde thema's binnen de PvdA en de Nederlandse en Europese politiek.
- 4) Ondersteuning van de doelstellingen van FMS Democracy en FMS Development.

De FMS organiseert regelmatig publieksbijeenkomsten en expertmeetings in Nederland over ontwikkelingen in landen en regio's die ons aangaan. Hierbij debatteren vertegenwoordigers uit de politiek, het maatschappelijk middenveld, wetenschap en het bedrijfsleven over landen waar wij werken, Europese uitbreiding of over ontwikkelingssamenwerking. We werken altijd samen met maatschappelijke organisaties, de PvdA of mensen die oorspronkelijk uit deze landen afkomstig zijn. Ook binnen de PvdA moet de aandacht voor internationale samenwerking en het belang van internationale

solidariteit continu worden bevocht. De FMS doet dat onder meer op partijcongressen. De FMS verzorgt het secretariaat van de PvdA Buitenland Commissie. De FMS heeft ook een gratis digitale nieuwsbrief en we zijn actief op Facebook en Twitter.

Activiteiten in 2015

Denktank

De FMS heeft in 2015 een begin gemaakt met haar denktankactiviteiten. In het najaar begon een commissie bestaande uit: Paul Engel, Wouter Kolk, Peter Heintze, Jolein Baidenmann, Emma Hesselink en Arjen Berkvens aan een studie naar de toekomst van internationale samenwerking. Deze studie moet een bijdrage leveren aan het PvdA verkiezingsprogramma voor 2017 en aan de discussie in de sector. In Oktober werden twee expertbijeenkomsten georganiseerd.

Democracy

In 2015 hebben wij een groot aantal trainingen verzorgd. De ondersteuning voor deze projecten kwam van het Ministerie van Binnenlandse Zaken via de Wet Financiering Politieke Partijen. Deze trainingen waren vraag gestuurd en aangevraagd door onze partners in de volgende landen: Albanië, Armenië, Bosnië, Belarus, Egypte, Georgië, Irak Jordanië, Marokko, Moldavië, Montenegro, Macedonië, Servië, Rusland, Tunesië, Oekraïne. Tevens hadden wij voor onze projecten ondersteuning van Stichting De Born. Deze stichting richt zich op ondersteuning van vrouwen. Wij hebben vrouwenprojecten uitgevoerd in Armenië, Jordanië en Servië.

In het kader van het European Forum for Democracy and Solidarity hebben wij een conferentie georganiseerd in Bosnië over de sociaaleconomische situatie en in Servië een regionale conferentie over LHBTI emancipatie, we deden fact finding missies in Belarus, Kosovo en Albanië, regionale trainingen in Oost-Europa, de Balkan en de MENA-regio. Tevens hebben wij het hele jaar een informatie service draaiende gehouden bestaande uit een website, politieke monitoring en een tweemaandelijks Newsflash. Deze activiteiten werden ondersteund door sociaaldemocratische partijen uit: Nederland, Noorwegen, Duitsland, Zweden, Oostenrijk, Denemarken, Finland, de Labour Party uit Groot-Brittannië, het Olof Palme International Center en de Partij voor Europese Sociaaldemocraten. Tevens deden wij een groot studieproject met de Foundation for European Progressive Studies (FEPS), waarvan op 24 april de boekpresentatie was met Frans Timmermans. In samenwerking met de PES en de S&D-groep in het Europees Parlement zijn we een meerjarig studieproject begonnen naar de stand van zaken in de sociaaldemocratie op de Balkan. De FMS voert het secretariaat van het European Forum for Democracy and Solidarity.

Development

2015 stond voor Fair Politics in het teken van 2 belangrijke publicaties die we schreven om onze lobby boodschap te versterken, namelijk de coherentie monitor: 'Let's walk the talk together' die we schreven in samenwerking met Partos, Woord & Daad en een groot aantal andere maatschappelijke organisaties en onze impact studie over circulaire arbeidsmigratie: 'More mobility for Development' die we uitvoerde in Kaapverdië. Beide publicaties leidde tot veel lobbyactiviteiten, die we organiseerden om deze publicaties onder de aandacht te brengen. In maart organiseerde we een coherentie conferentie in New Babylon, Den Haag in samenwerking met Partos en Woord & Daad, waar we de monitor aan Minister Ploumen mochten overhandigen. In juni organiseerde we een drietal launch events in Den

Haag, Brussel en Praia (Kaapverdië) om de uitkomsten van onze impact studie te presenteren en te bediscussiëren met maatschappelijk organisaties, ambtenaren en politici. Zoals elk jaar organiseerde we ook weer een Fair Politician of the Year uitreiking in zowel Den Haag als Brussel en we organiseerde een drietal debatten tijdens de Afrikadag over Fair Politics thema's. Daarnaast werkte we aan de toekomst van Fair Politics, in de zomer schreven we samen met Partos en Woord & Daad een projectvoorstel voor de Europese Commissie gericht op het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie. Dit voorstel is ons toegekend en dit betekent dat we in ieder geval in 2016 onze activiteiten kunnen voortzetten binnen het project genaamd; ready for change? Global goals at home and abroad. Dit project is gericht op het pleiten voor een coherente implementatie van de nieuwe Sustainable Development Goals.

Dialogue

De FMS organiseert regelmatig publieksbijeenkomsten en expertmeetings in Nederland over ontwikkelingen in landen en regio's die ons aangaan. Hierbij debatteren vertegenwoordigers uit de politiek, het maatschappelijk middenveld, wetenschap en het bedrijfsleven over landen waar wij werken of over ontwikkelingssamenwerking. We werken altijd samen met maatschappelijke organisaties, de PvdA of mensen die oorspronkelijk uit deze landen afkomstig zijn. In 2015 heeft de FMS twee conferenties, acht debatten en lezingen en twee expertmeetings georganiseerd. Daarnaast hebben we in 2015 ook het FMS Talent Project in het leven geroepen, waar een groep van 16 studenten en young professionals kennis maakte met de FMS en internationale politiek.

De publieksactiviteiten betrekken het bredere publiek bij internationale samenwerking en hebben als doel het draagvlak voor internationale solidariteit te vergroten. Onze debatten, panelgesprekken en keynote speeches boden het publiek informatie en analyse over uiteenlopende landen als Oekraïne, Rusland en Tunesië en thema's als kinderarbeid en kinderrechten. Het feit dat de sprekers die op uitnodiging van de FMS bijdroegen aan de publieksactiviteiten in veel gevallen afkomstig zijn uit de landen die besproken werden, droeg hier zeker aan bij. De bijeenkomsten van de FMS zijn gratis toegankelijk (behalve de Afrikadag) en bieden altijd ruime gelegenheid aan leden van het publiek om vragen te stellen en om het debat aan te gaan met de sprekers en met elkaar. De publieksactiviteiten werden in totaal door meer dan 2200 bezoekers bezocht. Dit varieert van een grote conferentie zoals de Afrikadag, die eind 2015 plaatsvond, tot een kleinschalig Politiek Café. Er hebben meer dan 50 organisaties meegewerkt aan de totstandkoming van deze activiteiten. Zo hebben we nauw samengewerkt met de PvdA en het Internationaal Secretariaat van de PvdA bij de organisatie van bijvoorbeeld het Grote Midden-Oosten debat. Ook hebben we met (stichtingen van) andere politieke partijen samengewerkt aan een grote bijeenkomst over 25 jaar steun aan politieke partijen.

De FMS publiceert ook dagelijks artikelen op de website en we zijn een bron van betrouwbare, actuele analyses over politieke ontwikkelingen in de regio's waar we actief zijn. De maandelijkse nieuwsbrief van de FMS bood ook letterlijk ruimte voor dialoog: naast de evenementen die we organiseren is er ook altijd ruimte voor opinië artikelen en reacties op voorgaande artikelen.

Toekomst van de FMS, risico preventie, beleggingen en continuïteitsreserve

De financiering van de FMS is onder andere afhankelijk van subsidie uit de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP.) Met verkiezingen in maart 2017 is er een mogelijkheid dat de subsidie (afhankelijk van het aantal zetels in de Tweede Kamer voor de PvdA) zal veranderen. De FMS bereidt zich hier al enige jaren op voor. De afhankelijkheid van deze subsidie is afgenomen en onze financieringsbasis is veel

gevarieerder dan een aantal jaren geleden. Op die weg zullen wij verder gaan. Voor onze andere programma's geldt hetzelfde.

Ondertussen zijn wij er ook in geslaagd om een flexibele schil van werknemers rond de FMS te creëren. Twee van de zeven werknemers hebben een tijdelijk contract. Bij een teruggang in subsidie maken wij dus geen afvloeiingskosten als de noodzakelijk inkrimping beperkt blijft tot twee werknemers. Als er meer nodig is, dan zal de FMS daartoe de nodige stappen ondernemen. De reguliere weg is dan dat ontslag wordt aangevraagd bij het UWV wegens bedrijfseconomische redenen en dat de werknemer(s) een transitievergoeding krijgen. De FMS zal in 2016 scenario's ontwikkelen voor een mogelijke teruggang in 2017.

Waar mogelijk zal de FMS toe gaan werken naar het langzaam verhogen van de continuïteitsreserve. Die ligt nu rond de honderdduizend euro. Een reserve van 50% van de salariskosten, ongeveer 175.000 euro, van de vaste medewerkers is verstandig. Het FMS bestuur zal hier in 2016 een beslissing over nemen.

De FMS heeft geen geld belegd. Er is wel een deel van de continuïteitsreserve op een ASN bankrekening gezet. Het FMS bestuur heeft in 2015 vergaderd over een voorstel om deze rekening op te heffen en in plaats daarvan duurzaam te beleggen. Uiteindelijk heeft het bestuur besloten om dat niet te doen.

Diversen

De FMS hield een fondsenwervingsactie en ontwikkelde een nieuwe kaart om donateurs te werven. Onze communicatie bestond uit:

- 1) Onze websites voor de stichting en voor Fair Politics & de Afrikadag
- 2) De maandelijkse FMS Nieuwsbrief
- 3) Facebook & Twitter

De FMS heeft gedurende het hele jaar dankbaar gebruik gemaakt van vrijwilligers en stagiaires.

Wij bedanken iedereen die ons werk mogelijk heeft gemaakt.

Manuela Monteiro

Arjen Berkvens

Voorzitter

Directeur

BALANS PER 31 DECEMBER 2015				
(vóór resultaatbestemming)				
ACTIVA				
	2015		2014	
	€		€	
Wloerende activa				
Overheidssubsidie (1)	93.817		96.641	
Overige vorderingen/vooruitbetaald (2)	135.247		140.719	
Liquide middelen (3)	49.565		146.528	
		278.630		383.888
Totaal activa		278.630		383.888
PASSIVA				
	2015		2014	
	€		€	
Eigen vermogen				
Algemene reserve (4)	108.281		108.337	
Resultaat vóór bestemming	-8.372		-56	
		99.909		108.281
Schulden				
Partij van de Arbeid rekening-courant (5)	143.653		166.974	
Nog te betalen en vooruitontvangen (6)	14.172		90.516	
Reservering vakantiedagen en verlofuren	5.965		5.019	
Reservering vakantiegeld	14.930		13.098	
		178.720		275.607
Totaal passiva		278.629		383.888

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015			
	Begroting	Resultaat	Resultaat
	2015	2015	2014
	€	€	€
Baten			
Overheidssubsidie (7)	455.000	472.917	483.900
Bijdrage PvdA	18.300	18.300	18.300
Fondsenwerving Donaties	90.000	79.821	75.744
Bijdrage European Forum (8)	220.000	254.642	236.624
Stichting De Born	50.000	50.000	50.000
Bijdrage Oxfam Novib Fair Politics	70.800	70.800	78.750
Bijdrage HIVOS Fair Politics	80.000	80.000	80.000
Partner bijdragen publieksactiviteiten (9)	100.000	77.040	81.271
Rente opbrengsten	-	327	579
Overige baten	-	24.545	481
	1.084.100	1.128.392	1.105.649
Lasten			
Organisatiekosten			
Salarissen, sociale- en pensioenlasten (10)	460.000	439.726	398.223
Overige organisatiekosten (11)	134.100	143.777	155.991
Fondsenwerving	12.500	11.076	20.040
	606.600	594.579	574.254
Bi-laterale steun aan partijen			
Projecten/conferenties FMS subsidiabel (12)	250.000	229.359	288.950
Internationale Projecten European Forum (13)	110.000	162.769	117.372
Projecten De Born en fondsenwerving	25.000	28.626	25.877
Projecten in Nederland	10.000	19.155	8.681
Fair Politics	50.000	41.599	24.503
Dialoog Afrika	50.000	60.510	66.068
Denktank	10.000	167	-
	505.000	542.185	531.451
Totaal	1.111.600	1.136.764	1.105.705
Totaal resultaat	27.500-	-8.372	-56

TOELICHTING ALGEMEEN

Toelichting behorende bij de jaarrekening 2015

Stichting Foundation Max van der Stoel for Democracy, Development and Dialogue (hierna: FMS), gevestigd te Amsterdam is op 1 juli 2013 ontstaan als een juridische fusie tussen Evert Vermeer Stichting (de blijvende stichting, welke thans de huidige naam heeft) en de Alfred Mozer Stichting (verdwijnde stichting). De operationele samenvoeging heeft reeds plaatsgevonden op 1 januari 2013.

Doelstelling van FMS is een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van (sociaal-)democratie in internationaal verband.

Verslaggevingsperiode

De verslaggevingsperiode is gelijk aan het kalenderjaar.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens RJ 640 Organisaties zonder winststreven. FMS kwalificeert als een kleine rechtspersoon. Waar wenselijk wordt gebruik gemaakt van de vrijstellingen die van toepassing zijn. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaats-bepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

FMS is niet belastingplichtig voor vennootschapsbelasting en omzetbelasting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen uit hoofde van subsidies- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde.

Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

FMS maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan marktrisico (inclusief reële waarde- en renterisico), kredietrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft FMS een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van FMS te beperken.

FMS zet geen afgeleide financiële instrumenten in.

Kredietrisico

De FMS loopt kredietrisico over leningen opgenomen onder financiële vaste activa, subsidie- en overige vorderingen en liquide middelen.

Renterisico

FMS loopt renterisico over de liquide middelen en rentedragende vorderingen en schulden.

Liquiditeitsrisico

FMS bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat FMS steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten die deel uitmaken van de te vorderen subsidies benadert de boekwaarde daarvan.

Vorderingen uit hoofde van subsidies en overige vorderingen

Vorderingen uit hoofde van subsidies en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervers verliezen.

Overige financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve rentemethode.

Financiële vaste activa

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Vorderingen en effecten

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofdstuk Financiële instrumenten.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, baten en lasten betrekking tot deze financiële instrumenten worden in staat van baten en lasten verantwoord. De algemene reserve is bedoeld als een buffer bij tegenvallende baten of lasten.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Salaris- en pensioenlasten

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

De pensioenpremies worden afgedragen aan een pensioenverzekeraar. Op grond van de uitvoeringsovereenkomst en RJ 271 is het de stichting toegestaan de pensioenregeling te verwerken overeenkomstig de verplichting aan de pensioenuitvoerder. Uit dien hoofde worden de over een jaar verschuldigde pensioenpremie als pensioenlast in de staat van baten en lasten verwerkt.

TOELICHTING JAARREKENING			
Balans			
		2015	2014
		€	€
Overheidssubsidie (1)			
WFPP		73.283	72.516
MPPP		20.534	24.125
		93.817	96.641
<p>De FMS ontvangt krachtens de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP) en MATRA Politieke Partijen Programma (MPPP) van het ministerie van Binnenlandse Zaken jaarlijks subsidie. Deze wordt middels een voorlopige beschikking en slechts voor 80%, gelijk met van de aan de partij verbonden wetenschappelijke bureau en jongerenorganisatie, overgemaakt aan de politieke vereniging die de ontvangen bedragen ter beschikking dient te stellen aan genoemde organisaties. In het 4e kwartaal van het daaropvolgende jaar ontvangt de politieke vereniging de definitieve beschikking over het voorafgaande jaar en wordt het restant (20%), wederom voorzien van een oormerk, overgemaakt aan de politieke vereniging. De subsidie tot en met de jaren 2014 zijn definitief vastgesteld.</p>			
Overige vorderingen en vooruitbetaald (2)			
<i>Projecten European Forum</i>			
PES		25.000	-
SPD		25.000	-
Labour		42.684	-
Mr.Mohd Mousa Hasan		667	-
FEPS		-	36.767
Labour Party		-	47.971
Plan Nederland		-	10.000
SPOE Oostenrijk		-	5.500
ICCO Afrikadag		-	5.000
Sparks Afrikadag		-	4.000
SPD contributie Eur.Forum		-	25.000
CSSD		-	6.000
Voorziening oninbare vorderingen		-	-6.000
		93.351	134.238
<i>Afrikadag</i>			
PvdA Eurodelegatie		8.645	-
Plan Nederland		5.000	-
Stichting NABC		750	-
EF-Nuffic		5.000	-
Stichting Spark		208	-
Endemol		1.815	-
Centar modernih vestina Serbia		-	2.095
Servia Liga drustvene jednakosti		-	129
		21.418	2.224

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)			
Balans		2015	2014
		€	€
<i>Overige vorderingen en vooruitbetaald (2)</i>			
<i>Overige</i>			
Partos		8.439	-
Nalatenschap		4.931	-
Vooruitbetaalde facturen		5.683	3.922
Te vorderen Creditcards		420	-
Te vorderen verzekering WIA arb.ong.pens		678	335
Rente spaarrekening		327	-
		20.478	4.257
		135.247	140.719
<i>Liquide middelen (3)</i>			
		2015	2014
		€	€
Spaarrekening ASN		34.464	34.016
Bankrekeningen		15.101	112.512
		49.565	146.528
De liquide middelen zijn vrij opneembaar. Tegenover een lager saldo aan liquide middelen staat ook een lagere rekening-courant schuld.			
Eigen vermogen			
		2015	2014
		€	€
<i>Algemene reserve (4)</i>			
Beginstand per 1 januari		108.281	108.337
Resultaat		-8.372	-56
Eindstand per 31 december		99.909	108.281
Schulden op korte termijn			
		2015	2014
		€	€
Rekening courant PvdA - FMS		143.653	166.974
		143.653	166.974
Over het saldo van de rekening-courant wordt geen intrest in rekening gebracht en zijn geen contractuele voorwaarden gesteld ten aanzien van de opeisbaarheid van het saldo.			

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)			
Balans		2015	2014
		€	€
<i>Nog te betalen en vooruitontvangen (6)</i>			
<i>Projecten european forum</i>			
Kalebi Samartlianobistvis		54	-
Centar Modernih Vestina		1.758	-
El Asri Abderrahim		295	-
Laabidi Kousri Neima		177	-
Bosnie Nezavisna asocija Sarajevo		-	4.152
Oemal Stafa		-	10.043
Mohamed Ghalim		295	295
Thaker Alzghool		295	295
No ElAsri Abderrahim		-	295
Centar Dimitrije Tucovic		-	1.864
Ben Taylor		-	750
Denis Preshova		-	750
Horeca Desmet		-	983
Vooruitontvangen Oxfam Novib		-	70.800
		2.874	90.227
<i>Overige</i>			
Te vorderen verzekering WGA eigen risico		-	289
Woord en Daad		609	-
Accountantskosten		4.000	-
Pensioenverzekeraar Delta Lloyd		6.689	-
		11.298	289
		14.172	90.516

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)			
Staat van baten en lasten	Begroting	Realisatie	Realisatie
		2015	2014
	€	€	€
<i>Overheidssubsidie (7)</i>			
WFPP		370.247	363.275
MPPP		102.670	120.625
	455.000	472.917	483.900
<i>Bijdrage European Forum (8)</i>	Begroting	Realisatie	Realisatie
	2015	2015	2014
		€	€
Olof Palmes International Center		31.834	32.232
Sociaal democraten Denemarken		5.500	5.500
Bijdrage PvdA European Forum		-	2.500
Arbeiderspartij Noorwegen		5.500	5.500
Finland		5.500	5.500
Sociaal democraten Zweden		25.000	25.000
PES		26.499	7.978
FEPS		-	36.767
SPD Duitsland		25.000	25.000
SPOE Oostenrijk		5.500	5.500
Labour		124.309	86.848
	220.000	254.642	238.324
De bijdragen dienen ter dekking van gemaakte kosten van het aan het European Forum gerelateerde projecten en zijn verkregen van zusterorganisaties van de Partij van de Arbeid.			
Afboekingen vorderingen			
Afboeking zusterorganisatie wegen oninbaarheid		-	1.701
Totaal bijdrage European Forum		254.642	236.624

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)			
Staat van baten en lasten (vervolg)			
Partner bijdragen publieksactiviteiten (9)	Begroting 2015 €	Realistie 2015 €	Realisatie 2014 €
EP- Nuffic		5.000	-
Oxfam		10.000	10.000
Oikos		10.000	-
NIMD		5.000	5.000
Stichting Cordaid		5.000	5.000
Amnesty International		-	5.000
PVDA Eurodelegatie		8.645	-
Heineken Brouwerijen		-	5.000
FMO Nederland NV		5.000	5.000
Shell		-	5.000
Spark		-	4.509
Plan Nederland		5.000	10.000
ICCO		-	5.000
PVDA		-	5.000
Bijdrage standhouders		7.760	6.553
Storting donateurs en kaartverkoop		15.635	10.209
	100.000	77.040	81.271
Salarissen, sociale- en pensioenlasten (10)			
	Begroting 2015 €	Realisatie 2015 €	Realisatie 2014 €
Salarissen		329.782	309.138
Sociale lasten		54.075	49.868
Pensioenpremies		28.944	15.224
Overige verzekeringen WIA/WGA/Eigen risico		2.982	4.025
Ontvangen ziekengeld en WAZO-uitkeren		-6.211	-
Reservering vakantiegeld/verlofuren		24.670	14.261
Reiskosten woon - werk		5.345	4.612
Overige personeelskosten		138	1.095
	420.000	439.726	398.223
De salariskosten zijn hoger dan begroot. De directeur is voor een gedeelte van dit jaar intern gedetacheerd aan de PvdA ter tijdelijke vervanging van de internationaal secretaris. Een deel van de salariskosten van een medewerkster komt voor rekening van twee externe partijen.			
Ultimo 2015 bedraagt de omvang van het personeelsbestand 6 FTE, gelijk als in 2014.			

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)			
Staat van baten en lasten (vervolg)			
Overige organisatiekosten (11)	Begroting	Realisatie	Realisatie
	2015	2015	2014
	€	€	€
Huisvestingskosten	36.700	36.706	36.900
Bureaunkosten	36.700	37.318	38.047
Computerkosten	36.700	40.400	40.968
Reis- en verblijfkosten medewerkers	5.000	7.962	9.646
Abonnementen en lidmaatschappen	5.000	3.622	4.603
Accountantskosten	4.000	6.300	4.006
Overige kosten	5.000	4.460	10.577
	129.100	136.768	144.747
<i>Overige personeelskosten</i>			
Scholing	-	5.557	7.167
Personeelsfestiviteiten	-	1.304	2.114
Jubilea en afscheid personeel	-	148	1.171
Arbozaken	-	-	792
	2.500	7.009	11.244
Totaal overige organisatiekosten	131.600	143.777	155.991
Projecten/conferenties FMS subsidiabel (12)	Begroting	Realisatie	Realisatie
	2015	2015	2014
	€	€	€
<i>Zuid-Europa</i>			
Albania		2.294	11.545
Bosnia & Herzegovina		762	20.934
Macedonia		26.943	22.450
Montenegro		-	10.203
Serbia		23.155	26.371
<i>Arabische Landen</i>			
Marokko		19.723	8.520
Jordanie		25.736	28.132
Egypte		695	261
Tunesie		13.910	37.961
Suriname		6.571	-
Zuid-Afrika		2.666	-
Train de trainers		7.116	-
<i>Oost-Europa</i>			
Armenia		3.720	5.163
Belarus		39.547	41.990
Georgia		15.527	9.468
Moldova		12.470	25.448
Ukraine		24.959	35.504
Rusland		3.566	5.000
	250.000	229.359	288.950

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)			
Staat van baten en lasten (vervolg)	Begroting	Realisatie	Realisatie
	2015	2015	2014
	€	€	€
<i>Internationale Projecten European Forum (13)</i>			
Algemene kosten		2.649	1.230
Kosovo		1.966	1.483
Belarus		11.492	-
Moldava		12.261	-
LGBT		11.233	-
News Service		5.373	6.422
Promising politicians Western Balkan		10.138	4.559
MENA		61.935	24.329
Pol. Youth Academy		45.721	30.073
Oekraïne		-	9.388
FEP project nationalisme		-	39.888
	180.000	162.769	117.372
		2015	2014
		€	€
<i>Giften vanaf € 500,-</i>			
Nalatenschap mevr. G.Oosting		4.931	-
De heer GE Frerks, Den Haag		500	-
De Heer M.B. de Groot, Voorburg		500	-
		-	-
De heer P.R.W. Schaink, Deil		-	500
De Heer M.B. de Groot, Voorburg		-	800
De heer E.A. Wegelin, Rotterdam		-	500
		5.931	1.800
Statutaire bepalingen resultaatbestemming			
Overeenkomstig de statuten besluit het bestuur omtrent de bestemming van het resultaat. Dit in overeenstemming met de statutaire doelstellingen van FMS.			
Voorstel resultaatbestemming 2015			
Het bestuur stelt voor het resultaat ad € 8.372 aan de algemene reserve te onttrekken. Het voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.			

Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te Amsterdam op _____ 2016

Manuela Monteiro (voorzitter)

Lieselore van der Heijden (penningmeester)³

Liesbeth van de Grift

Paul Engel

Joyce Hamilton

Wouter Kolk

Kirsten Meijer

John Kerstens

Yannick Du Pont

Directeur: Arjen Berkvens

---

³ Vanaf 11 april 2016

Begroting 2016

INKOMSTEN

Subsidie Ministerie Binnelandse zaken, WFPP	359.000
Subsidie Ministerie Binnelandse zaken, MPPP	153.366
Bijdrage aan het European Forum	240.000
Bijdrage van de PvdA	18.300
Fondsenwerving	75.000
Stichting De Born	50.000
Partner bijdragen publieksactiviteiten	60.000
Subsidies FEPS Afrikadag en trainingen	178.000
Subsidie referendum EU Oekraïne	27.500
Subsidie EC met Partos en W&D	107.434
	<u>1.268.600</u>

UITGAVEN

Overhead

Salarissen	430.000
Huisvesting	36.700
Bureaunkosten	36.700
Computerkosten	36.700
Reis en verblijfkosten	5.000
Overige personeelskosten	3.000
Abonnementen en lidmaatschappen	5.000
Accountantskosten	4.000
Vergaderkosten	2.500
Kosten fondsenwerving	10.000
Overige kosten	5.000
	<u>574.600</u>

Projecten (directe kosten)

bi-laterale steun aan partijen	220.000
internationale projecten	140.000
Projecten De Born en fondsenwerving	25.000
Projecten in Nederland	70.000
Fair Politics activiteiten	4.000
Nieuwe initiatieven; denktank, SA, SR	10.000
FEPS Project Trainingen	195.000
Referendum EU-Ukraine	30.000
	<u>694.000</u>

Totale uitgaven

1.268.600

Stichting Foundation Max van der Stoel
Postbus 1310
1000 BH AMSTERDAM

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Foundation Max van der Stoel te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 (met een balanstotaal van € 278.629) en de staat van baten en lasten over 2015 (met een resultaat van € 8.372 negatief) met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beiden in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Foundation Max van der Stoel per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

Verklaring betreffende andere voorschriften

Wij melden dat het bestuursverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

Was getekend,
Alphen aan den Rijn, 13 mei 2016.
WITH accountants B.V.
P. Alblas RA

Correspondentie-adres